

แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี

**GUIDELINES FOR DEVELOPING LEARNING MANAGEMENT
IN SCHOOLS UNDER THE SUPERVISION OF THE LOCAL
ADMINISTRATION OF PATHUM THANI PROVINCE**

ปณตพร แพเสือ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

ปณตพร แพเสือ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี
Guidelines for Developing Learning Management in Schools
under the Supervision of the Local Administration of
Pathum Thani Province

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวปณตพร แพเสื่อ

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

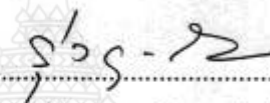
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.

ปีการศึกษา

2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญา, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่ 25 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวปณตพร แพเสื่อ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนที่มีระดับชั้นอนุบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 308 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยมีภาพรวมและพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และ 2) ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และเพื่อนได้อย่างเหมาะสม ด้านครูผู้สอน พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดจำนวนครูที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ด้านบริการนักเรียน พบว่า โรงเรียนมีระบบตรวจสอบรายชื่อ จำนวนนักเรียนที่มาถึงโรงเรียนและกลับบ้านอย่างรัดกุมละเอียดถี่ถ้วนและเข้มงวด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Thesis Title	Guidelines for Developing Learning Management in Schools under the Supervision of the Local Administration of Pathum Thani Province
Name – Surname	Miss Panotporn Paesuer
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Pimolpun Phetsombat, Ph.D.
Academic Year	2017

ABSTRACT

The aims of this research were 1) to study learning management in schools under the supervision of the local administration of Pathum Thani Province, and 2) to propose the guidelines for developing learning management in schools under the supervision of the local administration of Pathum Thani Province.

The samples were 308 teachers in schools with kindergarten under the supervision of the local administration of Pathum Thani Province. The research instruments were questionnaire and interview form. The statistics used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research result found that 1) the study of guidelines for developing learning management in schools under the supervision of the local administration of Pathum Thani Province was at a high level as a whole aspect and for the particular aspect, and 2) for the aspect of gaining experience through learning activities and learning and teaching activities, it was found that students were encouraged to help themselves and their friends properly. For the aspect of teachers, it was found that schools had set the student–teacher ratio and class size appropriately. For the aspect of student services, it was found that schools had the checking name list system of the number of students coming to school and going back home exhaustively and rigorously. For the aspect of relationship between schools and parents, it was found that parents participated in many important events which were held by the school regularly.

Keywords: learning management, local administration

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบร่วมพิจารณา ตลอดจนให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ ดร.วิษณุ เปรี้ยวนิ่ม ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา ดร.เสวียน เจนเขว่า และ นางพัชรี แก้ววิสิการณ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย จำนวน 27 โรงเรียน

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบบรูชาแต่บิดา มารดา และครูอาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จและภาคภูมิใจในวันนี้

ปณตพร แพเสื่อ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
1.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	12
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	13
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	16
2.2 ทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	21
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	24
2.4 การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	32
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
3.1 ประชากร.....	45
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	50
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	61
5.2 อภิปรายผล.....	63
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	72
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
ภาคผนวก ค ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	84
ประวัติผู้เขียน.....	89

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก.....	38
ตารางที่ 3.1 จำนวนครูและบุคลากร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี.....	45
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ด้านการบริหาร.....	51
ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน.....	52
ตารางที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัด ประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน.....	52
ตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านครูผู้สอน โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	54
ตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านบริการนักเรียน โดยจำแนกเป็นรายด้าน.....	55
ตารางที่ 4.6 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	56

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 กล่าวว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีอำนาจบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, น.33) รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้สนองนโยบายของรัฐบาลโดยการจัดการศึกษาท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และนิสัยให้เป็นอย่างดีถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มศักยภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, น.4) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16(9) บัญญัติให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551, น.19-20) กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขทั้งใจและกาย โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งผู้ที่มีส่วนสำคัญในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ คณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด วัสดุสภาพและปัญหาของท้องถิ่นเป็นอย่างดี จึงควรให้ความสำคัญในการนำแนวนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กเข้าสู่ภาคปฏิบัติให้บังเกิดผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องนำแนวนโยบายและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการสามารถแก้ไขปัญหาด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นมิติใหม่ของการพัฒนาชุมชนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น และนับวันจะมีความสำคัญต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น แต่เดิมเด็กอยู่กับครอบครัวที่มีผู้ใหญ่ดูแลเพราะครอบครัวไทยแต่โบราณเป็นครอบครัวแบบขยาย คือมีปู่ ย่า ตา ยาย อยู่รวมกัน แต่ปัจจุบันสังคมไทยกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว มีแต่พ่อแม่ ลูก อีกทั้งแม่ยังออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ดังนั้น พ่อแม่จึงจำเป็นต้องนำลูกไปไว้ตามสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานบริบาลทารกหรือโรงเรียนอนุบาลเร็วขึ้น การศึกษาปฐมวัยจึงกลายเป็นความจำเป็นของชีวิตมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ในอดีตที่ผ่านมาเรามักละเลยไม่ได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาในวัยนี้เท่าที่ควร (เยาวพา เคะชะคุปต์; สุทธิพรธรรม ธีรพงศ์ และ พรรัก อินทามระ, 2550, น.47) มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยการพัฒนาศักยภาพมนุษย์นั้นต้องเริ่มตั้งแต่เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรที่มีคุณค่า เด็กจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตั้งแต่แรกเกิด การที่เด็กจะสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพได้นั้น เด็กจะต้องได้รับการพัฒนาเต็มอย่างเป็นองค์รวม หมายความว่า เด็กจะต้องได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน ได้แก่ กาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม คุณธรรมหรือจิตวิญญาณไปพร้อมๆ กัน โดยไม่ละเว้นด้านใดด้านหนึ่ง จึงเห็นได้ว่าการพัฒนาเด็กเล็กต้องอาศัยสหวิทยาการ การบูรณาการ ผสมผสานกับวิถีชีวิตของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน นอกจากนี้การพัฒนาคือเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องค่อยเป็นค่อยไป และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงต้องมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีการพัฒนาการเหมาะสมตามวัย (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2549, น.1)

การพัฒนาเด็กเล็กไม่ใช่เพียงเฉพาะที่เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่านั้น แต่การพัฒนาเด็กเล็กจะต้องเชื่อมโยงระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่ครอบครัวและชุมชนในเชิงบูรณาการ เพราะว่าเด็กเป็นหัวใจสำคัญในระบบมนุษย์นิเวศ เด็กจะมีลักษณะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับว่ามีปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อม จะเห็นว่าสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ คุณภาพ และพฤติกรรมของเด็กซึ่ง สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับตัวเด็กมากที่สุดก็คือ ครอบครัวและชุมชน โดยในแต่ละบริบทของสังคมจะมีการส่งคุณค่าที่แตกต่างกัน ในครอบครัวจะเริ่มต้นจากความรัก ความอบอุ่นใจ ความปรารถนาดีเหมือนดังคำที่ว่า “เด็กเป็นเพชรที่พ่อแม่ปรารถนาจะให้เกิดจากการเจียรไนหรือทำให้งดงามให้สวยงาม เพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับครอบครัว” ทุกครอบครัวก็อยากให้เห็นเด็กของเขาเติบโตเป็นคนดีเป็นคนเก่ง และมีความสุข ซึ่งชุมชนคงจะหนีไม่พ้นที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้เกื้อหนุนเกื้อกูลให้เด็กได้รับความรู้สึกที่ดี รู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้นๆ สุดท้ายคือ สภาพของสังคมที่จะต้องสร้างสภาวะปลอดภัยที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าเขาอยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้นแล้วเขาจะเติบโตขึ้นมาได้อย่างมีความสุข และถ้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเพียงแค่สถานรับเลี้ยงเด็ก โดยไม่มีการส่งเสริมพัฒนา

ให้เด็กมีพัฒนาการในทุกๆ ด้านอย่างสมดุลสมวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็ไม่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, น.100)

จากเหตุผลความสำคัญที่กล่าวไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งทำงานในตำแหน่ง นักวิชาการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงสนใจศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานำมาใช้ในการประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษา และนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ได้มาตรฐานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับทฤษฎีของผู้ปกครอง ส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นคนดีของสังคมต่อไป

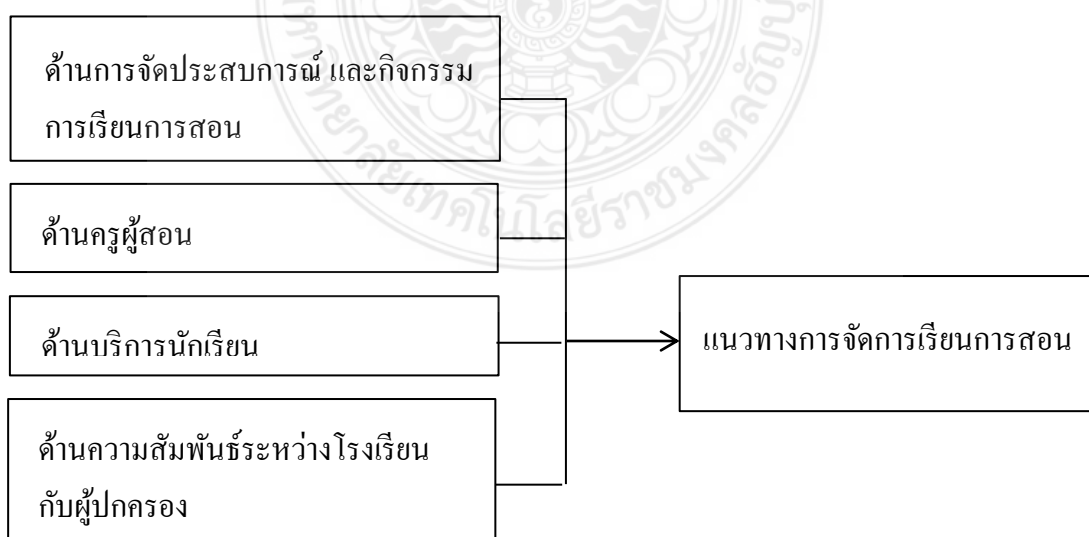
1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอน ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

1.2.2 เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอน ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

1.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ครูผู้สอนสามารถนำงานวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.4.2 ผู้บริหารสามารถนำงานวิจัยมาเป็นแนวทางสำหรับวางแผนระบบบริหารจัดการ และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในลักษณะอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.4.3 เป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษา นักวิจัย และผู้ที่สนใจ ในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาหรือศึกษาเพื่อให้เกิดการค้นพบข้อมูลเชิงประจักษ์และช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอน กระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน โดยศึกษาจากงานวิจัยของ ศุภากร เจริญศิลป์ (2559) ประกอบด้วย ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการบริการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

2) ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนที่มีระดับชั้นอนุบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 310 คน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ จังหวัดปทุมธานี ที่มีระดับชั้นอนุบาล

เด็ก หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง เป็นกระบวนการสำคัญในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดและห้องปฏิบัติการอื่นๆ ให้รู้ต่อการเรียนส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาการสอน ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติฝึกคิดและสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเองจากกิจกรรมที่ครูจัดให้ ทำให้ผู้เรียนมีนิสัยรู้จักคิดรู้จักทำและรู้จักแก้ไข

ปัญหา สามารถนำไปเป็นรูปแบบในการแก้ปัญหาในอนาคตต่อไปได้ ประกอบด้วย แผนการเรียนรู้ และ สื่อการสอน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 หมายถึง กรอบโครงสร้างซึ่งกำหนดสาระ หรือเนื้อหาที่เด็กต้องเรียนรู้กระบวนการที่ช่วยให้เด็กบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ และสิ่งที่ครูทำหรือปฏิบัติเพื่อช่วยให้เด็กบรรลุวัตถุประสงค์ รวมตลอดถึงบริบทที่การเรียนการสอน เกิดขึ้น

ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การวางพื้นฐานชีวิตที่ดี ให้แก่เด็กตามหลักสูตรการศึกษาของเด็กปฐมวัยให้มีโอกาสพัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และการมีระเบียบวินัยที่เหมาะสมกับวัย ตามลำดับ ขั้นตอนของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ สอดแทรกความรู้ด้านคณิตศาสตร์ ภาษา การเขียน และการช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์ตรงผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี และคนเก่งของสังคม

ด้านครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่มีอิทธิพลและบทบาทหน้าที่สำคัญมากต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน จึงต้องมีความรู้ในเรื่องของการสอนเด็กปฐมวัยโดยตรง และต้องเป็นแบบ บุคลิกภาพ กริยา มารยาทที่งดงาม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีตลอดเวลาทั้งกับนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อน ร่วมงาน จะต้องเป็นแบบอย่างในเรื่อง ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจกับคนรอบข้าง ครูผู้สอนควรจัดประสบการณ์และกิจกรรมตามหลักสูตรให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และ สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ปลูกฝังความเป็นไทย คิดค้นสื่อการสอนที่เหมาะสมและความต้องการ ของเด็ก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กเติบโต เป็นคนที่มีคุณภาพของชาติในอนาคต

ด้านการบริการนักเรียน หมายถึง การกิจที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งใน ด้านของคุณภาพด้านการเรียนการสอน คุณภาพครู ครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อม เตรียมสื่อ การสอน ให้คำปรึกษา และการให้บริการด้านอาหารที่มีประโยชน์ถูกหลักโภชนาการ มีสถานที่ อุปกรณ์ ในการรับประทานอาหาร น้ำดื่มที่สะอาด ปลอดภัย มีการตรวจสุขภาพเด็กอย่างสม่ำเสมอ มีเจ้าหน้าที่ ดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ มีระบบการรักษาความปลอดภัยให้กับตัวนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนรัก การออกกำลังกาย และนักเรียนได้รับอาหารที่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการ นักเรียนเป็นผู้ที่มีสุขนิสัย ที่ดี สภาพของเครื่องเล่นสนามปลอดภัย คณะครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในทุกสถานที่ภายในโรงเรียน มีการประกันภัยคุ้มครองในตลอดเวลา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง โรงเรียนให้ความสำคัญระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน จัดการประชุมในทุกๆ ฝ่ายเพื่อพัฒนานักเรียนไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน หาแนวทางส่งเสริม ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีแก่เด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาของการจัดศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็ก ส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อพร้อมศึกษาต่อในระดับต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 2.1.1 หลักการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 2.1.2 จุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 2.1.3 โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2.2 ทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 2.3.1 ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน
  - 2.3.2 ด้านครูผู้สอน
  - 2.3.3 ด้านบริการนักเรียน
  - 2.3.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
- 2.4 การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.4.1 การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 2.4.2 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (กรมวิชาการ, 2552, น.1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้พัฒนาให้เป็นที่ไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้กำหนดให้ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรง ชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดย กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีโครงสร้างของหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ให้เป็นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเนื้อหาสาระและกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี และมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ คือ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ เทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เฉพาะใน ส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นคนไทย ความเป็นพลเมืองดีของประเทศ การ ดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาคือในลักษณะกรอบความคิดและหลักการ กว้างๆ เพื่อให้การจัดทำสาระในรายละเอียดของหลักสูตรเป็นรายปีหรือรายภาคตามวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น.1)

1) หลักการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น.4) ได้กล่าวถึงหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

(1.1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และ คุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

(1.2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

(1.3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

(1.4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระการเรียนรู้เวลา และ การจัดการเรียนรู้

(1.5) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(1.6) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2) จุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น.5) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

(2.1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(2.2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

(2.3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

(2.4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2.5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

3) โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น.8) ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

(3.1) ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

(3.1.1) ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิด พื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนา คุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

(3.1.2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ ถอดคิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะใน

การดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

(3.1.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4–6) การศึกษาระดับนี้ เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาคนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

4) สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ภาษาไทย
  - 2) คณิตศาสตร์
  - 3) วิทยาศาสตร์
  - 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
  - 5) สุขศึกษาและพลศึกษา
  - 6) ศิลปะ
  - 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี
  - 8) ภาษาต่างประเทศ
- 5) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

6) การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขึ้นสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

(6.1) ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปีโดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง

(6.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณนักเรียนรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

(6.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4–6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณนักเรียนรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้

ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัด โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อมจุดเน้นของสถานศึกษา และเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4–6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในส่วน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

2.2 ทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้ (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2548, น.3-4)

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยที่พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมทุกด้านตามวัยและวุฒิภาวะ เมื่อก้าวถึงพัฒนาการเด็กปฐมวัยจะบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุต่ำกว่า 6 ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้ และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาของเด็กว่า ลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่อธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมความสามารถในการเรียนรู้ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเอง ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้อะไรๆ ตนเอง ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กจึงเสมือนหนึ่งแนวทางให้พ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้เข้าใจธรรมชาติหรือความสามารถของเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาได้ตามศักยภาพ จนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ ได้ชัดเจนขึ้น การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดในการให้ความสำคัญกับความสามารถตามวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา (Child Center)

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับในชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็กเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง

มีโอกาสดิถีริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่น ปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริม โอกาสการเรียนรู้ของเด็กให้เป็นไปตามศักยภาพที่มีอยู่ นอกจากนี้การเรียนรู้ยังเป็นพื้นฐานของ พัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น โดยที่คนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะเข้ามาสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่สนับสนุนให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัว เด็กเองในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และมีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับ พัฒนาการของเด็กแต่ละคน

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่มีสำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกมีความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกตสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบความเป็นจริงของโลกภายนอกด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพล และมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ขณะเล่นเด็กมี โอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ ดึงเครียด แสดงออกถึงความเป็นตนเองและเรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นเสมือนสื่อกลาง ให้เด็กสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นและกับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น การจัดทำหลักสูตรจึงถือว่า “การเล่น” อย่างมี จุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการประสบการณ์ให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนเติบโตขึ้นมาที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยฉบับนี้ถือว่าพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่า วัฒนธรรมและสังคมที่ แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและการพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้เลี้ยง ดูเด็กจำเป็นต้องให้ความสำคัญและเรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิต ครอบครัว และชุมชน ตามบริบททาง สังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม เกิดการ เรียนรู้และมีความภูมิใจในสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่และสามารถยอมรับผู้อื่นที่มาจากพื้นฐาน เหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2546, น.8-9) เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยง ดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
  - 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
  - 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
  - 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
  - 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กทุกคน
- จุดหมายการศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2546, น.9) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะครอบคลุมพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

- 1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 2) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- 3) มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- 6) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 8) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 10) มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 11) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

เฟรอบเอล (Frobel) เป็นผู้พัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้เป็นรูปแบบการศึกษาอย่างเป็นระบบจนได้สมญานามว่า บิดาแห่งการศึกษานูบาล ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเล็กอายุ 3-6 ปี บางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา กำหนดอายุสูงสุดเป็น 8 ปี รวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เข้าไว้

ด้วยกันเพื่อเป็นการต่อเนื่อง ปัจจุบันทั้งคำว่า บริบาลศึกษากับอนุบาลศึกษา ได้เรียกรวมกันเป็น การศึกษาปฐมวัย ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทย จะเน้นไปที่การจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย อายุ 3-5 ปี มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งรูปแบบที่ใช้ส่วนใหญ่จัดตามรูปแบบ การศึกษาอนุบาล โดยเน้นเตรียมความพร้อมด้วยการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการแบบ องค์กรร่วม การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเตรียมความพร้อมนี้ไม่ใช่หลักสูตรหรือมาตรฐานการศึกษา ปฐมวัย แต่เป็นปรัชญา หรือวิธีการทำงานแก่เด็กปฐมวัยที่เน้นการใช้ความรู้เกี่ยวกับเด็กด้านการ พัฒนาและความแตกต่างของเด็กในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2551, น.24) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์ ตามแผนการจัดประสบการณ์ มีดังนี้คือ เป็นการจัดโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่ เด็กอายุ 3-6 ปี ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ เพื่อให้เด็กพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล โดย บุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มี หลักการว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

- 1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพ และมี ความสุข
- 2) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 3) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
- 4) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก (สาคร มาเฟือก, 2555, น.15-16) และพบว่า มีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) ปฐมวัย

สรุปได้ว่า การให้การศึกษาแก่เด็กทุกคนนั้น ช่วงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อเด็กได้มีพัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้นอย่างเหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ โดยมีองค์ประกอบ คือ

- 1) ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
- 2) ด้านครูผู้สอน
- 3) ด้านบริการนักเรียน
- 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

- 1) ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3-5 ปี จะต้องยึดหลัก การอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและ กิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอน ของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, น.23) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงตัวเด็กแต่ละคนซึ่งมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรให้มีกิจกรรมหลายประเภทให้เหมาะสมกับวัย ตรงตามความสามารถและความต้องการของเด็ก และจัดให้มีทั้งกิจกรรมที่

ให้เด็กได้ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเอง กิจกรรมที่จัดมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่เคลื่อนไหว และสงบ ที่เด็กริเริ่ม และครูริเริ่ม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก ควรเน้นสื่อของจริง ได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ และผู้ใหญ่ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
  - 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
  - 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสม
  - 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
  - 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก
- เยาวพา เศษะคุปต์ (2552, น.15) ได้กล่าวถึงแนวในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยในทศวรรษหน้าไว้ ดังนี้
- 1) มีการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยการสอน โดยไม่มีการแยกเป็นรายวิชาโดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกๆ ด้านเป็นสำคัญ โดยเน้นการเล่นเป็นหัวใจของการเรียนรู้
  - 2) มีการพัฒนานำเอานวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัยมาใช้เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรม และเลือกประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้กับเด็ก
  - 3) มีการจัดกิจกรรมการเล่นแบบต่างๆ บรรจุไว้ในกิจกรรมประจำวัน เพราะ “การเล่น” เป็นหัวใจของการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ ซึ่งนำไปสู่การคิดแก้ปัญหาและการสร้างสิ่งต่างๆ อีกด้วย
  - 4) กิจกรรมที่จัดควรเน้นการปฏิบัติจริง เช่น การทำอาหาร ไปทัศนศึกษา เป็นต้น
  - 5) ให้เด็กเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และตั้งเป้าหมาย ฝึกสร้างให้คิด กล้าคิดกล้าทำ การคิดริเริ่มและพัฒนาการเป็นตัวของตัวเอง

พัชรียา แก่นสา (2555, น.20) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ต้องสนองความต้องการความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและ

พักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย มีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการ การอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

สรุปได้ว่า ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การวางพื้นฐานชีวิตที่ดีให้แก่เด็กตามหลักสูตรการศึกษาของเด็กปฐมวัยให้มีโอกาสพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และการมีระเบียบวินัยที่เหมาะสมกับวัย ตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ สอดแทรกความรู้ด้านคณิตศาสตร์ ภาษา การเขียน และการช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์ตรงผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคม

2) ด้านครูผู้สอน

ทัศนีย์ ศุภเมธิ (2555, น.74) ได้กล่าวถึงครูผู้สอนว่า ครูที่แท้นั้นเป็นครูผู้กระทำ แต่ความดีได้แก่ ต้องขยันหมั่นเพียร และอุทิศสหายเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต้องหนักแน่นอดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัย สำรวม ระวังความประพฤติของตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม ต้องปลื้มใจปลื้มใจจากความสะอาดสบายและความสนุก รื่นเริง ที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจมั่นคง และแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์และรักษาความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลางไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งในด้านวิชาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป., น.14-16) ได้กำหนดบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก ดังนี้

(2.1) ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องดูแลเด็กและปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย และมีการเรียนรู้ที่เหมาะสม

(2.2) ครูผู้ดูแลเด็กต้องส่งเสริมพัฒนาการเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ กล่าวคือ ให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อมกัน โดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้จากสิ่งของและผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว การเล่นและการลงมือทำ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมทั้งปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูดและกริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรักความอบอุ่น

(2.3) ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกต ฝ้าระวังและบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กต้องมีการจดบันทึกพฤติกรรม พัฒนาการและการเรียนรู้ ของเด็ก เพื่อจะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติและผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันเวลาที่

(2.4) ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกต มีความรู้ และเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และไม่พึงประสงค์ของเด็ก ซึ่งพฤติกรรมนั้นอาจเกิดจากการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งการปรับตัวของเด็กต่อสิ่งแวดล้อม หากไม่ได้รับการแก้ไขตามแนวทางที่เหมาะสม อาจนำไปสู่ปัญหาทางพฤติกรรมของเด็กในอนาคตแม้ว่าเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันตามพันธุกรรมและการอบรมเลี้ยงดู แต่ถ้าเข้าใจและช่วยคลี่คลายพฤติกรรมจะช่วยขจัดปัญหาที่จะตามมาได้ทันที่

(2.5) ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องดูแลจัดสิ่งแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และมีบรรยากาศเหมาะสมกับการพัฒนาการของเด็ก

(2.6) ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก โดยเป็นคนกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัวและบุคคลต่างๆ ในชุมชน เพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการเปลี่ยนแปลงของเด็กได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

(2.7) ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเฝ้าหาความรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนี้

1) การพัฒนาความรู้ทางวิชาการและทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาหาความรู้ การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้และเทคโนโลยีโดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาดูงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานพัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและจัดตั้งชมรมเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ครูผู้ดูแลเด็ก

2) การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะรักเด็ก อุบนิสัย อ่อนโยน มีกิริยาวาจาที่นุ่มนวลอ่อนหวาน ใจเย็น รู้จักปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป., น.16-17) ได้กำหนดหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กไว้ดังนี้

- 1) อบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่รับเด็กจากผู้ปกครอง จนกระทั่งส่งคืนให้ผู้ปกครอง
- 2) จัดประสบการณ์และกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กให้มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง และได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย
- 3) ปลุกจิตสำนึกให้เด็กรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตย การรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ฯลฯ
- 4) ดูแลความปลอดภัยและรักษาความสะอาดภายในและภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- 5) ให้เด็กเคารพธงชาติ และประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
- 6) สำรวจรายชื่อเด็กที่เข้ารับการเลี้ยงดูประจำวัน เยี่ยมเขียนผู้ปกครองและเด็กในกรณีเด็กไม่มาเรียนเกิน 3 วัน และในกรณีที่เกิดปัญหาอื่นๆ
- 7) จัดเตรียมสถานที่เรียน จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน โดยเน้นวัสดุที่มีอยู่แล้วในห้อง ถัดหาอาหารเสริม น้ำดื่ม น้ำใช้ จัดทำบันทึกการสอน และบันทึกประจำตัวเด็ก ตลอดจนจัดทำทะเบียนอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 8) จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ตามโครงการจัดอาหารเสริม (นม) สำหรับเด็ก
- 9) จัดทำบัญชีแสดงรายการอาหารกลางวันรายสัปดาห์ ตามโครงการจัดอาหารกลางวันสำหรับเด็ก
- 10) ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในบริเวณศูนย์สรุปได้ว่า ด้านครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่มีอิทธิพล และบทบาทหน้าที่ที่สำคัญมากต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนจึงต้องมีความรู้ในเรื่องของการสอนเด็กปฐมวัยโดยตรง และต้องเป็นแบบบุคลิกภาพ กริยามารยาทที่งดงาม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีตลอดเวลาทั้งกับนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน จะต้องเป็นแบบอย่างในเรื่องความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจกับคนรอบข้าง ครูผู้สอนควรจัดประสบการณ์และกิจกรรมตามหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ปลูกฝังความเป็นไทย คิดค้นสื่อการสอนที่เหมาะสมและความต้องการของเด็ก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพของชาติในอนาคต

3) ด้านบริการนักเรียน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความพึงพอใจต่อการให้บริการ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้ (พัชรยา แก่นสา, 2555, น.48) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจต่อการให้บริการเป็นความพึงพอใจของคนที่เกิดจากการรับบริการ สิ่งใดสิ่งหนึ่งจากผู้ให้บริการว่าสิ่งนั้นสามารถที่จะตอบสนองความต้องการ หรือแก้ไขปัญหาสิ่งที่เขาประสบได้แค่ไหน เกิดความภูมิใจได้มากหรือน้อยเพียงใด

ด้านการให้บริการขององค์กรนั้นๆ ในการประเมินผลอาจจะแตกต่างกันในแต่ละคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับ และเกณฑ์ที่แต่ละบุคคลได้ตั้งไว้ ซึ่งการประเมินผลสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ด้านอัตวิสัย เกิดจากการได้รับรู้ถึงการส่งมอบการบริการ และด้านวัตถุวิสัย เกิดจากการได้รับปริมาณและคุณภาพของการบริการ Millet (2009, pp.397-400) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ ความพึงพอใจของคนต่อการบริการของหน่วยงาน

ต่างๆ นั้น ควรที่จะต้องพิจารณาจากสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ การบริการอย่างทันเวลา การให้บริการอย่างเสมอภาค การให้บริการอย่างต่อเนื่อง การให้บริการอย่างก้าวหน้า และการให้บริการอย่างเพียงพอ

นิติธร ปิลวาสน์ (2556) กล่าวว่า พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีความต้องการ และคาดหวังต่อสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งในด้านของคุณภาพด้านการเรียนการสอน คุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม และการให้บริการอื่นๆ ของสถานศึกษา มีผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการคาดหวังและความต้องการในการเลือกโรงเรียนอนุบาล ซึ่งเป็นความต้องการและความคาดหวัง ประการแรก ก่อนที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งลูกหลานเข้าเรียนในสถานศึกษานั้นๆ ความคาดหวังด้านการบริการต่างๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่ค่อยมีเวลาในการจัดการต่างๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก และเรื่องของการส่งเสริมเด็กในด้านวิชาการ ทำให้ผู้ปกครองคาดหวังว่าทางโรงเรียนจะมีระบบการบริการในทุกเรื่อง เช่น การรับ-ส่งเด็ก การบริการอาหารเช้า การบริการด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องเขียน ห้องพยาบาลรักษาเบื้องต้น แบบเรียนต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการประหยัดทั้งเวลาและการเดินทางของผู้ปกครองในการเตรียมการให้กับลูกหลานก่อนการเปิดภาคเรียน

สรุปได้ว่า ด้านการบริการนักเรียน หมายถึง ภารกิจที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทั้งในด้านของคุณภาพ ด้านการเรียนการสอน คุณภาพครู ครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมเตรียมสื่อการสอน ให้คำปรึกษา และการให้บริการด้านอาหารที่มีประโยชน์หลักโภชนาการ มีสถานที่ อุปกรณ์ในการรับประทานอาหารเช้า น้ำดื่ม ที่สะอาดปลอดภัย เพื่อให้นักเรียนได้รับความสะดวก มีการตรวจสุขภาพเด็กอย่างสม่ำเสมอ มีเจ้าหน้าที่ดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการมาเรียนหนังสือ มีระบบการรักษาความปลอดภัยให้กับตัวนักเรียน รู้สึกปลอดภัยมีความสุขร่างกายที่แข็งแรง ส่งเสริมให้นักเรียนรักการออกกำลังกาย และนักเรียนได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ นักเรียนเป็นผู้ที่มีสุขนิสัยที่ดี สภาพของเครื่องเล่นสนามปลอดภัย คณะครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในทุกสถานที่ภายในโรงเรียน และมีการประกันภัยคุ้มครองในตลอดเวลา

4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพดี เก่ง มีความสุข พึ่งพาตนเองได้ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเป็นหน้าที่ของทุกคน ทุกคนตระหนักว่าการศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียว ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 กล่าวคือ แนวคิดการประสานสัมพันธ์กับองค์กรในชุมชน บ้านเป็นสถาบันที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และเมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นมาสังคมของเด็กจะขยายออกไปสู่สังคม เพื่อนบ้าน และการเข้าสู่สถานศึกษาในการเลี้ยงดูเด็กให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง

ต้องร่วมมือกับสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องความจำเป็นของการประสานสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ในชุมชน การประสานความสัมพันธ์กับองค์กรในชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หวน พิณรุฬห์ (2554, น.102-109) ได้กล่าวว่า ในการบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1) ผู้บริหารและครูมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน โดยเฉพาะชั้นอนุบาลซึ่งผู้ปกครองมารับส่งเด็กที่โรงเรียนโรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้ง่าย

2) เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทราบถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

3) เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็น และให้ชุมชนเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอน

4) สนับสนุนให้ชุมชนได้ใช้บริการในเรื่องของสถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวกของโรงเรียน

Brewer (2014, p.234) วิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองไว้ ดังนี้

1) คู่มือนักเรียนใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรม รวมถึงปฏิทินของโรงเรียน ช่วงเวลาแต่ละภาคการศึกษา นโยบายของโรงเรียน แนวทางปฏิบัติกับเด็กป่วย รายชื่อเด็กในแต่ละห้อง รายชื่อบุคลากร ปรัชญาของโรงเรียน หรืออาจจะมีรายละเอียดของเป้าหมาย และวัตถุประสงค์สำหรับเด็ก วิธีการจัดการภาวะฉุกเฉิน หรือข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์กับผู้ปกครอง

2) การเยี่ยมบ้าน เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างผู้ปกครองและบุคลากร เนื่องจากผู้ปกครองบางคนจะรู้สึกสะดวกสบายเมื่ออยู่ที่บ้านมากกว่าอยู่ที่โรงเรียน โดยทางโรงเรียนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง และสภาพแวดล้อมที่บ้าน นอกจากนั้นการเยี่ยมบ้านเด็กควรให้เกิดขึ้นก่อนโรงเรียนเปิดเทอม เด็กและบุคลากรจะได้รู้จักกันก่อนที่จะเปิดเรียนและผู้ปกครองสามารถสอบถามบุคลากรเกี่ยวกับรายละเอียดของกิจกรรม หรือพูดคุยถึงความคาดหวังต่อเด็กได้

3) ผู้ปกครองเยี่ยมโรงเรียน สามารถจัดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มาเยี่ยมโรงเรียนได้ในชั่วโมง เพื่อสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรมของบุตรหลานตนเอง และผู้ปกครองควรมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น

4) จดหมายและสมุดบันทึก ผู้ปกครองหลายคนพอใจกับจดหมายที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของโรงเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลานของตนเป็นพิเศษ บุคลากรบางคนชอบที่จะส่งจดหมายที่มีข้อเสนอแนะให้ผู้ปกครองทำที่บ้าน รวมถึงสิ่งที่เด็กเรียนรู้ที่โรงเรียน รวมทั้งข้อความรู้สึก

ส่วนตัวเกี่ยวกับเด็ก ข้อความสั้นๆ ที่สื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ปกครองทราบ ว่าบุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญและความสำเร็จของบุตรหลาน

5) การติดต่อสื่อสารด้วยวิทยาการสมัยใหม่ สถาบันรับเลี้ยงเด็กบางแห่งได้ใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองซึ่งง่ายและสะดวก

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2554, น.57) ได้กล่าวถึงการสร้างสัมพันธ์ของครูปฐมวัยกับผู้ปกครอง และชุมชนไว้ ดังนี้

1) ครูปฐมวัย ต้องจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองเรียนรู้และเข้าใจ ในการดูแล และให้การศึกษาแก่เด็กได้อย่างสอดคล้องและถูกต้อง

2) ครูต้องสามารถพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ด้วยการบรรจุแนวคิด วัฒนธรรม และความต้องการของชุมชน ผนวกไว้ในหลักสูตรการศึกษาให้ได้ แล้ว ถ่ายโยงข้อความรู้สู่การเรียนการสอนสำหรับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

สรุปได้ว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง ให้ความสำคัญ ระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน พัฒนานักเรียนไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น มีการ แลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน หาแนวทางส่งเสริมป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับ นักเรียน สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีแก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักการสร้างความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน วิธีการสร้างความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน มีการใช้เทคโนโลยีและเทคนิคการสร้างความสัมพันธ์แบบการมีส่วนร่วมของ พ่อแม่ผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี

2.4 การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.1 การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้สอนที่จะต้องทำเพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการสอนที่ถูกต้อง ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หลักที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนควรจัดความรู้และคุณสมบัติอื่นที่ต้องการให้แก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทั้ง ทฤษฎีและปฏิบัติ เนื้อหาที่สอนยึดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพท้องถิ่นและความสนใจของผู้เรียน และ สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการแผนการเรียนการจัดตาราง สอนและจัดชั้นเรียนการจัดครูเข้าสอน การจัดซ่อมเสริม การจัดแบบเรียนและการจัดห้องสมุด เป็นต้น

Watamura (2011) และศึกษาการบริหารงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน มีการอภิปรายสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยยืนยันว่านักเรียนจะต้องเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการวิจัยด้านสติปัญญาของผู้เรียนและสรุปว่านักเรียนสามารถเพิ่มพูนความคิดในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้นเมื่อใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนที่ถูกสอนโดยครูเป็นผู้ชี้แนะจะได้ความรู้ที่แยกเป็นส่วนส่วนนักเรียนไม่สามารถเป็นการเป็นองค์ความรู้และรักษาความรู้นั้นได้ การศึกษาเปรียบเทียบชั้นเรียนที่สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ที่กว้างกว่า และสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน

รัศมี เจริญรัตน์ (2551, น.85) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบและบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ การสอนจะเกิดผลสำเร็จได้ต้องอาศัยองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านองค์ประกอบรวมคือ ครูหรือผู้สอนหรือวิทยากร นักเรียนหรือผู้เรียน หลักสูตรหรือสิ่งที่สอน และด้านองค์ประกอบย่อย หมายถึง รายละเอียดของการสอนจึงจะทำให้เป็นการสอนที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยห้าส่วนคือ การตั้งจุดประสงค์การกำหนดเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกๆ ด้าน

อภิเชก เผ่าภูไทย (2551, น.11) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นแนวทางศึกษา หมายถึง การดำเนินงานการเรียนตามหลักสูตรโดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชาเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ และงานเกี่ยวกับการบริการการส่งเสริมให้มีการให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน

พิศสมัย สิมสีพิมพ์ (2552, น.50) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง เป็นกระบวนการสำคัญในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดและห้องปฏิบัติการอื่นๆ ให้เอื้อต่อการเรียน ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาการสอน ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติฝึกคิดและสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเองจากกิจกรรมที่ครูจัดให้ ทำให้ผู้เรียนมีนิสัยรู้จักคิดรู้จักทำและรู้จักแก้ไขปัญหาสามารถนำไปเป็นรูปแบบในการแก้ปัญหาในอนาคตต่อไปได้

2.4.2 การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ในการจัดศึกษาระดับปฐมวัย เด็กนักเรียนอายุระหว่าง 0-6 ปี เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กในทุกๆ ด้านพร้อมที่จะเจริญเติบโตขึ้นไปศึกษาต่อในระดับต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความหมาย ความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553, น.3) ได้กล่าวว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กเล็ก สถานพัฒนาเด็กเล็กเด็กก่อนเกณฑ์ และที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2556, น.15) ได้กล่าวว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่จัดการเรียนการศึกษาระดับปฐมวัยตามมาตรา 18(1) และ 18(3) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สถานรับเลี้ยงปฐมวัย สถานรับเลี้ยงและพัฒนา หรือเรียกชื่ออีกอย่างอื่นตามกำหนดของหน่วยงานที่จัดตั้ง

ราชกุล ราชประโคน (2558, น.9) ได้กล่าวว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาเด็กให้เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า เพื่อพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่ศูนย์และบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตระหนัก และให้ความสนใจเพื่อให้พัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถือว่ามีภารกิจในการศึกษาปฐมวัยให้แก่เด็กได้เจริญเติบโตขึ้นมีความพร้อมในทุกๆ ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความหมาย ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551, น.2-10) ได้กล่าวว่า สำหรับการจัดการศึกษาของท้องถิ่นนั้น มีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาท้องถิ่น เป็นการดำเนินการตามแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการพัฒนาของชาติไปยังท้องถิ่นมากขึ้น โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และ

เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นอย่างดีถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กเลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาศักยภาพตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพโดยกำหนดหลักการ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรม
- 3) พัฒนาโดยของคร่วมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข
- 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สรุปไว้ว่า กรอบโครงสร้างซึ่งกำหนดสาระหรือเนื้อหาที่เด็กต้องเรียนรู้กระบวนการที่ช่วยให้เด็กบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ และสิ่งที่ครูทำหรือปฏิบัติเพื่อช่วยให้เด็กบรรลุวัตถุประสงค์ รวมตลอดถึงบริบทที่การเรียนการสอนเกิดขึ้น

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานพัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบการจัดศึกษา อบรมเลี้ยงดูเด็กเล็ก ส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อพร้อมศึกษาต่อในระดับต่อไป

จังหวัดปทุมธานี

จังหวัดปทุมธานีมีความเป็นถิ่นฐานบ้านเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 300 ปี นับตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแห่งกรุงศรีอยุธยา คือ เมื่อ พ.ศ.2202 มังนันทมิตรได้กวาดต้อนครอบครัวมอญ เมืองเมาะตะมะ อพยพหนีภัยจากศึกพม่า เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยา ซึ่งสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ครอบครัว

มอญเหล่านั้นไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสามโคก ต่อมาในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแห่งกรุงธนบุรี ชาวมอญได้อพยพหนีพม่าเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารอีกเป็นครั้งที่ 2 พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งบ้านเรือนที่บ้านสามโคกอีก และในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก็ได้มีการอพยพชาวมอญครั้งใหญ่จากเมืองเมาะตะมะเข้าสู่ประเทศไทยเรียกว่า “มอญใหญ่” พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชาวมอญบางส่วนตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสามโคกอีกเช่นเดียวกัน จากชุมชนขนาดเล็ก บ้านสามโคกจึงกลายเป็น เมืองสามโคก ในเวลาต่อมา

ต่อมาเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2358 พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองสามโคกเป็น เมืองประทุมธานี และเมื่อ พ.ศ.2461 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ใช้คำว่า “จังหวัด” แทน “เมือง” และให้เปลี่ยนการสะกดชื่อใหม่จาก “ประทุมธานี” เป็น “ปทุมธานี” กลายเป็น จังหวัดปทุมธานี ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2475 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ยุบจังหวัดฉะเชิงเทราขึ้นกับจังหวัดปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จึงได้แบ่งการปกครองเป็น 7 อำเภอ ดังเช่นปัจจุบัน

จังหวัดปทุมธานีแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาค (ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่) ออกเป็น 7 อำเภอ 60 ตำบล 529 หมู่บ้าน โดยอำเภอทั้ง 7 อำเภอของจังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 65 แห่ง แบ่งตามประเภทและอำนาจบริหาร จัดการภายในท้องที่ได้เป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 9 แห่ง เทศบาลตำบล 17 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 37 แห่ง จังหวัดปทุมธานีเป็นพื้นที่เกษตรกรรมสำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ โดยมีพื้นที่การเกษตร 506,678 ไร่ หรือร้อยละ 53.03 ของพื้นที่จังหวัด (สำรวจเมื่อปี พ.ศ.2546) ในปัจจุบันนอกจากการเกษตรแล้ว จังหวัดปทุมธานียังเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมสำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ มีนิคมอุตสาหกรรมกระจายอยู่ทั้งจังหวัด โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมเกือบร้อยละ 70 ของจังหวัดมาจากภาคอุตสาหกรรม (สำรวจเมื่อปี พ.ศ.2543)

พื้นที่การเกษตรมีอยู่ในทุกอำเภอ และมีมากที่สุด ในเขตอำเภอหนองเสือ อำเภอลำลูกกา อำเภอลาดหลุมแก้ว และอำเภอคลองหลวง ตามลำดับ โดยพื้นที่ของจังหวัดจะมีการทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นที่นา ไม้ผล และไม้ยืนต้น ตามลำดับ

จังหวัดปทุมธานีมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ.2543 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคน 2,064,288 บาท/ปี นับว่าสูงเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศ รองจากจังหวัดระยอง ชลบุรี กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร และภูเก็ต มีผลิตภัณฑ์มวลรวมมูลค่า 118,489 ล้านบาท รายได้สูงสุดขึ้นอยู่กับภาคอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 69.32 คิดเป็นมูลค่า 82,136 ล้านบาท รองลงมาคือภาคบริการ ร้อยละ 7.688 คิดเป็นมูลค่า 9,102 ล้านบาท และสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ร้อยละ 5.12

คิดเป็นมูลค่า 6,071 ล้านบาท โดยพื้นที่เขตอำเภอคลองหลวงมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมหนาแน่นมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลำลูกกา อำเภอชัยบุรี อำเภอลาดหลุมแก้ว และอำเภอสามโคก ส่วนพื้นที่ที่มีโรงงานน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอหนองเสือ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

วิสัยทัศน์ (Vision)

มุ่งสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง โปร่งใส ก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 อย่างมั่นคงตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ (Mission)

1) พัฒนาศักยภาพส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความทันสมัย มีขีดสมรรถนะสูงและพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ

2) นำนวัตกรรมมาใช้และพัฒนาาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารและจัดการของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับประเทศไทย 4.0

3) สร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็ง

4) ให้คำปรึกษาแนะนำ (Consult) ประสานและสนับสนุน (Facilitate) การบริหารจัดการและการให้บริหารสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล

5) พัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

1) ยกระดับความสามารถของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO)

2) เพิ่มความเข้มแข็งในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้หลักธรรมาภิบาล

3) เพิ่มความเข้มแข็งและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะ

4) เสริมสร้างการมีส่วนร่วม การบูรณาการและการบริหารเครือข่ายในทุกภาคส่วน

โรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

โรงเรียนระดับชั้นอนุบาล ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี
มีทั้งหมด 28 โรงเรียน ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหาร ตำบลคลองสาม ที่ตั้ง หมู่ 14 ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัด ปทุมธานี 12120	โรงเรียนวัดป่าจิว ที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านจิว อำเภอ สามโคก จังหวัดปทุมธานี 12160	โรงเรียนเทศบาล ท่าโขลง 1 ที่ตั้ง 99, 40/18 ม-7 ถนน คลองหลวง ตำบล คลองสอง อำเภอ คลอง หลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหาร ตำบลคลองสี่ ที่ตั้ง ตำบล คลองสี่ อำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120	โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ที่ตั้ง 53/20 ตำบลบางปรอก อำเภอ เมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000	
โรงเรียนดวงกมล ที่ตั้ง 76 รังสิต-นครนายก 40 ตำบล ประชาธิปัตย์ อำเภอ รัษฎบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบล บางกะดี ที่ตั้ง ตำบลบางกะดี อำเภอเมือง ปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี	
โรงเรียนนครรังสิต เทพธัญญา อุปถัมภ์ ที่ตั้ง 124 ซอยรังสิต-นครนายก 10 ตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอรัษฎบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนนครรังสิต สิริเวชชะพันธ์ ที่ตั้ง 113/1 ซอยรังสิต-นครนายก 13 ต.ประชาธิปัตย์ อ.รัษฎบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	

ตารางที่ 2.1 โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
โรงเรียนนครรังสิต ดนโกสินทร์ ที่ตั้ง 118/1 ซอยรังสิต-ปทุมธานี 14 ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมือง สนั่นรักษ์ 1 ที่ตั้ง ตำบล บึงสนั่น อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	
โรงเรียนนครรังสิต เปรมปรีดี ที่ตั้ง 151 ถนนรังสิต-ปทุมธานี ตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนเทศบาลคลองพระอุดม ที่ตั้ง ถนน, เลียบคลองพระอุดม ตำบล คลองพระอุดม อำเภอ ลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี 12140	
โรงเรียนเพชรปัญญา ที่ตั้ง 95 พหลโยธิน 87 ซอย 6 แยก 3 ตำบล ประชาธิปัตย์ อำเภอ ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองคูคต ที่ตั้ง ถนน พหลโยธิน ตำบลคูคต อำเภอ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130	
โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบล บึงยี่โถ ๑ ที่ตั้ง 69 หมู่3 ซอย10 ถนนรังสิต นครนายก ตำบลบางยี่โถ อำเภอ ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนอนุบาลลาดสวาย ที่ตั้ง ตำบล ลาดสวาย อำเภอ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130	
โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบึง ยี่โถ ๒ ที่ตั้ง 69 หมู่3 ซอย10 ถนนรังสิต นครนายก ตำบลบางยี่โถ อำเภอ ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนอนุบาลลาดสวาย ๒ ที่ตั้ง ตำบล ลาดสวาย อำเภอ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130	

ตารางที่ 2.1 โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก (ต่อ)

ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบล บึงยี่โถ ๓ ที่ตั้ง 69 หมู่ 3 ซอย 10 ถนนรังสิต- นครนายก ตำบลบางยี่โถ อำเภอ ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนอนุบาล ๑ เทศบาลเมือง ลำสามแก้ว ที่ตั้ง 99 หมู่ที่ 6 ถนนลำลูกกา – ธัญบุรี ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี	
โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมือง สนั่นรักษ์ 2 ที่ตั้ง 115 หมู่ 2 ถนนรังสิต- นครนายก ตำบลบึงสนั่น อำเภอ ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	โรงเรียนอนุบาล ๓ เทศบาลเมือง ลำสามแก้ว ที่ตั้ง 99 หมู่ที่ 6 ถนนลำลูกกา – ธัญบุรี ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี	
โรงเรียนเทศบาล 1 ขจรเนติยุทธ ที่ตั้ง ซอยแม่ทองคำ ลำลูกกา อำเภอ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130	โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลลำ ลูกกา ที่ตั้ง 9/1 ม.15 ต.บึงคำพร้อย อ.ลำ ลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150	
โรงเรียนอนุบาล ๒ เทศบาลเมืองลำ สามแก้ว ที่ตั้ง 199 หมู่ที่ 6 ถนนลำลูกกา – ธัญบุรี ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี		
โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาราม ที่ตั้ง หมู่ที่ 3 ต.บึงคำพร้อย อ.ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150		

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัชชา ศรีวิชยรัตน์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ในจังหวัดนครสวรรค์ และเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยให้ดีขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีการนำแนวทางและแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อนำไปใช้ โดยปรับเนื้อหา กิจกรรมให้เข้ากับโรงเรียนและชุมชน ด้านการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน จุดเน้นของกิจกรรม คือ จัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคนเน้นตัวเด็ก คือ การช่วยเหลือตนเอง การมีระเบียบและรับผิดชอบ มีการจัดมุมเล่นและมุมหนังสือไว้ในห้องเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ส่งครูอบรมศึกษาดูงานเกี่ยวกับสื่อและครูผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง มีการติดตามประเมินผลโดยการสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน ด้านการนิเทศภายในมาประชุม อบรมทางวิชาการตามกิจกรรมที่จัดมากที่สุด การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การประชุมอบรมครูส่วนใหญ่ครูได้รับการนิเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนการเข้าอบรมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดมีการติดตามประเมินผลโดยให้ผู้รับการอบรมรายงานผลทางวิชาการในการประชุม ด้านการวัดผล จัดให้มีการอบรมสัมมนาแก่ครูและให้ความรู้ ด้านการวัดผลวิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การสังเกต และผู้บริหารคอยกำกับติดตาม โดยสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ปัญหาของโรงเรียนที่พบคือ ผู้ปกครองไม่เข้าใจการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ต้องการอ่านออกเขียนได้ ครูขาดความชำนาญในการจัดกิจกรรม ไม่ใช่สื่อในการเรียนการสอน ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผล

ปรวีตร แก้วฝ่าย (2551, น.144) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้กระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้กระบวนการนิเทศภายใน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาให้ดีขึ้น ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและ

ครูผู้นิเทศที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนิเทศการศึกษาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ สถาบันที่จัดการศึกษา และด้านการพัฒนาและให้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสูงกว่าครูผู้นิเทศ ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ภูวดล วุฒิพันธ์ (2552, น.97) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านการบริหาร ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างครอบคลุมทั่วถึง ครูและผู้บริหารไม่มีการวางแผนกันในการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

วันเผด็จ มีชัย (2554, น.94-101) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัดให้ดีขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมบรรยากาศวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านนิเทศการศึกษา ส่วนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการบริหารงาน

วิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในระดับมาก คำสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำทางวิชาการในแต่ละด้านที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาครู ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมาย

ลัดดาวัลย์ สุดสวาท (2554) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยศึกษาตามกรอบแนวคิด ขอบข่ายงานวิชาการ 12 ด้าน ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ให้ดีขึ้น พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

พระมหาบุญเสริม ทุมมทินุโน (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาเรื่อง ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ให้ดีขึ้นในทุกๆ ด้าน ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้าน เกือบทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านบริหารจัดการหลักสูตรและด้านจัดการเรียนการสอนที่มีการดำเนินงานปรากฏตามเป้าหมาย มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก

ธวัชชัย ธรรมคงทอง (2555) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการนิเทศภายในโรงเรียนตามลำดับ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โอดด์ และ คลูนเน (Odded & Clune, 1999) ได้วิจัยการปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงจัดการศึกษาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย นักเรียนทุกคนมีมาตรฐานที่ดี ซึ่งขั้นตอนที่สำคัญในการปรับปรุง มีดังนี้คือ เป้าหมายสำคัญที่โรงเรียนจะต้องกำหนดเป็นอันดับแรก ได้แก่ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เพิ่มปริมาณหลักสูตรและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนได้หลายๆ อย่าง มีการจัดการที่ดีเกี่ยวกับการเงิน ทรัพยากร บุคลากร และเวลา ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับห้องเรียน จุดเน้นที่สำคัญ คือ จะต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอแก่โรงเรียนที่ยากจน มีระบบจูงใจที่หลากหลาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และมีการปรับปรุงระบบการเงิน

เชสเตอร์ (Chester, 1966) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพสูง เกิดจากการส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลากหลายวิธี ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน อภิปรายปัญหาการเรียนการสอน การสังเกตการณ์สอน มีวิทยากรมาบรรยาย ประชุมปฏิบัติการด้านเทคนิคการสอนและใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

เจอร์รี่ (Jerry, 1996) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ควรรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนที่เป็นทางการศึกษาให้ได้มากที่สุด ก่อนดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ขณะเดียวกันได้แต่งตั้งคณะกรรมการ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนและการนิเทศการศึกษา เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

Odden & Ciune (2005, pp.6-10) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย ที่จะสอนนักเรียนทุกคนให้มีมาตรฐานที่ดี โดยเป้าหมายสำคัญที่โรงเรียนจะต้องกำหนด คือ 1) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน 2) เพิ่มปริมาณหลักสูตรให้นักเรียนเลือกหลายๆ อย่าง มีการจัดการที่ดีเกี่ยวกับการเงิน ทรัพยากร บุคลากร และเวลา ทั้งในระดับโรงเรียนและห้องเรียน จุดเน้นที่สำคัญคือ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้ามีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การจัดกระทำข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรที่ใช้ในการแจกแบบสอบถามครู จำนวน 308 คน ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียน 6 คน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 310 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนครูและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

ตำแหน่ง	จำนวน
ครู	308
ผู้บริหาร	2
รวม	310

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีด้วยกัน 4 ด้าน คือ

1) ด้านจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน	มีข้อคำถาม 9 ข้อ
2) ด้านครูผู้สอน	มีข้อคำถาม 8 ข้อ
3) ด้านการบริการนักเรียน	มีข้อคำถาม 8 ข้อ
4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	มีข้อคำถาม 7 ข้อ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 ข้อคำถามแต่ละข้อกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็นระดับปฏิบัติการ 5 ระดับ คือ 1 - 5 เป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scales) กำหนดเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการดำเนินงานการจัดการการเรียนรู้มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการดำเนินงานการจัดการการเรียนรู้มาก
3	หมายถึง	มีการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ปานกลาง
2	หมายถึง	มีการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้น้อย
1	หมายถึง	มีการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด

3.2.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีด้วยกัน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการบริการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นการตอบคำถามแบบปลายเปิด

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (แบบสอบถาม) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวัตถุประสงค์งานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี นำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามขึ้นใหม่ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดโครงสร้างของข้อคำถามและเขียนข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละตอนให้ครอบคลุมแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี และข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาและขอข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับความสัมพันธ์พิจารณาความถูกต้องตลอดจนการใช้ภาษาในการตั้งคำถาม คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยการหาค่า IOC (Index of Congruence)

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability)

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp.202-204)

ขั้นตอนที่ 9 จัดทำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากร ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษารายละเอียดของแบบสอบถามที่นำไปเก็บของประชากร
- 2) พิจารณาค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดของแต่ละด้าน
- 3) นำประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมากำหนดกรอบการสัมภาษณ์
- 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ไปเก็บจากประชากร

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้กระบวนการ ดังนี้

3.4.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3.4.2 ติดต่อและประสานงานกับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.3 ดำเนินการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นประชากร

3.4.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ดำเนินการแจกแบบสอบถามในระยะเวลาที่เหมาะสมและตรวจนับจำนวน เพื่อให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้ตามขนาดของการวิจัย

3.4.5 ผู้วิจัยดำเนินการติดตามข้อมูลจากประชากรตามระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบตามที่กำหนดไว้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามได้จากประชากรมาจัดทำข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับคืนมา

3.5.2 นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ให้รหัสตอนที่ 1 ตรวจสอบให้คะแนนตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำข้อมูลเข้าโปรแกรมสำเร็จรูป

3.5.3 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การคำนวณความถี่ร้อยละ (Percentage)

3.5.4 การวิเคราะห์การดำเนินงานของแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนที่กำหนด ดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ พอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปรับปรุง

3.5.5 การวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการพัฒนาการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เมื่อได้แบบสัมภาษณ์กลับคืนแล้ว พิจารณาแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ และถือว่าเป็นหน่วยวิเคราะห์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ สถิติจากโปรแกรมสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมินในครั้งนี้

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objectives Congruence : IOC)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค

3.6.3 สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

3.6.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานของแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยใช้สถิติมัชฌิมเลขคณิตวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ) จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

3.6.5 ในการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา แนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ซึ่งการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติเพื่อใช้ในการความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อต่อไปนี้ คือ

N แทน ประชากร

μ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

σ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 เสนอผลการสรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในจังหวัดปทุมธานี

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ด้านการบริหาร

สถานภาพครูผู้สอน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	72	23.4
หญิง	236	76.6
รวม	308	100
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	123	39.9
สูงกว่าปริญญาตรี	185	60.1
รวม	308	100
3. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	81	26.3
10 ปีขึ้นไป	227	73.7
รวม	308	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 236 คน คิดเป็น ร้อยละ 76.6 มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 และมีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 4.2- 4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ของครูผู้สอน
โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้	μ	σ	แปลผล
ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน	4.35	.42	มาก
ด้านครูผู้สอน	4.52	.39	มากที่สุด
ด้านการบริการนักเรียน	4.20	.48	มาก
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	4.40	.39	มาก
รวม	4.36	.38	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36, \sigma = .38$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.52, \sigma = .39$) รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ($\mu = 4.40, \sigma = .39$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านบริการนักเรียน ($\mu = 4.20, \sigma = .39$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดประสบการณ์
และกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน	μ	σ	ระดับ การรับรู้
1.	มีเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ชัดเจน	4.34	.65	มาก
2.	ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและระเบียบวินัยให้กับนักเรียน	4.27	.85	มาก
3.	มีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.49	.81	มาก
4.	ส่งเสริมทักษะด้านวิชาการเรื่องการบวกลบเลข และการอ่าน การเขียนให้กับนักเรียน	4.30	.78	มาก

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดประสบการณ์
และกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

ข้อ	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียน การสอน	μ	σ	ระดับ การรับรู้
5.	ความเหมาะสมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียน	4.21	.74	มาก
6.	การส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียน	4.31	.77	มาก
7.	การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และ เพื่อนได้	4.20	.70	มาก
8.	จัดหาสื่อสำหรับใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมกับจำนวน นักเรียน	4.47	.50	มาก
9.	แจ้งผลพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ	4.60	.50	มากที่สุด
	รวม	4.16	.57	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16, \sigma = .57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แจ้งผลพัฒนาการของ
นักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.60, \sigma = .50$) รองลงมาคือ มีการจัดประสบการณ์
และกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\mu = 4.49,$
 $\sigma = .81$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และเพื่อนได้
($\mu = 4.20, \sigma = .70$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านครูผู้สอน
โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน	μ	σ	ระดับ การรับรู้
1.	ครูมีบุคลิกภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี	4.43	.51	มาก
2.	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและเอาใจใส่ต่อนักเรียน	4.66	.49	มากที่สุด
3.	ครูมีวุฒิการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับนักเรียน	4.60	.55	มากที่สุด
4.	ครูใช้สื่อที่หลากหลาย ใช้สำหรับส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนักเรียนอย่างเหมาะสม	4.60	.54	มากที่สุด
5.	ครูมีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	4.36	.62	มาก
6.	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน ได้อย่างเหมาะสม	4.40	.55	มาก
7.	ครูปลูกฝังวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ไทยให้กับนักเรียน ได้แก่ การไหว้ เป็นต้น	4.39	.59	มาก
8.	ครูมีความรัก เมตตา โอบอ้อมอารีต่อนักเรียน	4.74	.56	มากที่สุด
	รวม	4.52	.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$, $\sigma = .49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ครูมีความรัก เมตตา โอบอ้อมอารีต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.74$, $\sigma = .56$) รองลงมาคือ ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและเอาใจใส่ต่อนักเรียน ($\mu = 4.66$, $\sigma = .49$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ($\mu = 4.36$, $\sigma = .96$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านบริการนักเรียน
โดยจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อ	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ ด้านบริการนักเรียน	μ	σ	ระดับ การรับรู้
1.	จัดบริการอาหารที่ดีมีคุณค่า และประโยชน์ตามหลักโภชนาการ	4.51	.84	มากที่สุด
2.	มีโรงอาหารที่สะอาด มีอากาศถ่ายเท และมีโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอกับจำนวนเด็ก	4.20	.82	มาก
3.	จัดบริการตรวจสุขภาพให้กับนักเรียน	4.31	.83	มาก
4.	จัดห้องพยาบาล และมีเจ้าหน้าที่ดูแลเด็กอย่างเพียงพอ	4.33	.78	มาก
5.	จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ/จำนวนเด็กที่มาถึงโรงเรียน และกลับบ้านอย่างรัดกุมละเอียดถี่ถ้วนและเข้มงวด	4.01	.61	มาก
6.	มีการส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับนักเรียน	4.19	.48	มาก
7.	จัดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียน	4.03	.65	มาก
8.	จัดบริการรถรับ-ส่ง ให้ความสะดวกและมีความปลอดภัย	4.07	.42	มาก
	รวม	4.27	.53	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$, $\sigma = .53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดบริการอาหารที่ดีมีคุณค่าและประโยชน์ตามหลักโภชนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.51$, $\sigma = .84$) รองลงมาคือ จัดห้องพยาบาล และมีเจ้าหน้าที่ดูแลเด็กอย่างเพียงพอ ($\mu = 4.33$, $\sigma = .78$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ / จำนวนเด็กที่มาถึงโรงเรียน และกลับบ้านอย่างรัดกุมละเอียดถี่ถ้วนและเข้มงวด ($\mu = 4.01$, $\sigma = .61$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	μ	σ	ระดับ การรับรู้
1.	การจัดประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดและปิดของแต่ละภาคเรียน	4.35	.55	มาก
2.	การให้ความรู้ความเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดการศึกษา	4.56	.57	มากที่สุด
3.	การนำเด็กนักเรียนระดับอนุบาลเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น วันสำคัญทางพุทธศาสนา เป็นต้น	4.37	.57	มาก
4.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่ทาง โรงเรียนได้จัดขึ้น ได้แก่ วันแม่ เป็นต้น	3.51	.52	มาก
5.	ประสานงานทางโทรศัพท์ให้ผู้ปกครองได้ทราบ ในกรณี ที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับนักเรียน	4.27	.73	มาก
6.	ผู้ปกครองได้รับทราบผลการเรียนและพัฒนาการของ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง จากการเยี่ยมบ้านนักเรียน หรือ การมารับ-ส่ง นักเรียน	4.33	.49	มาก
7.	จัดแสดงผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่าง สม่ำเสมอ	4.44	.52	มาก
	รวม	4.27	.53	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$, $\sigma = .53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า การให้ความรู้ความเข้าใจนโยบาย
วัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = .57$) รองลงมาคือ จัด
แสดงผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 4.44$, $\sigma = .52$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น ได้แก่ วันแม่ เป็นต้น
($\mu = 3.51$, $\sigma = .52$)

ตอนที่ 3 รูปแบบสัมพันธภาพมีโครงสร้าง มีด้วยกัน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการบริการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นการตอบคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) ด้านการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2) ด้านครูผู้สอน
- 3) ด้านการบริการนักเรียน
- 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง

โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ด้านการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก ให้เด็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการสร้างรากฐานชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม

(1.1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

(1.2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

(1.3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

(1.4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

นางสาวสุมณฑา อ่ำโสด

การจัดประสบการณ์สำคัญต่างๆ นั้นต่างมีความสัมพันธ์กัน และหน่วยย่อยที่สัมพันธ์กันเหล่านี้เกิดการผสมผสานหลอมรวมจนเกิดเอกลักษณ์ใหม่ที่มีความเป็นหนึ่งเดียว การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง และมีความสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ของสมอง คือ “กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม” ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา

กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ โดยให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความงาม

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก

กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ

นางมารศรี ประเสริฐยิ่ง

2) ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำให้เกิดการเรียนรู้ กำหนดบริบทของการเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้ความคิด ให้ซับซ้อนยิ่งขึ้น กำหนดให้ผู้เรียนเห็นปัญหาที่มีขอบเขตกว้างขวาง กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นว่าปัญหานั้น เป็นปัญหาของเขา จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสมโดยควบคุมกระบวนการการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เป็นผู้ชี้แนะ ไม่ใช่ชี้นำ แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนตามโอกาสที่เหมาะสม (ต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและบรรยากาศการเรียน ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา)

นางสาวสุมณฑา อ่ำโอสถ

ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนโดยทั่วถึงกัน ตลอดจนรับฟังและสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเกิดความเป็นกันเองและมีความเป็นมิตรที่ดีต่อกันคอยช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เรียน ครูจึงควรมีความเป็นมิตร ช่วยเชื่อมโยงความคิดเห็นของผู้เรียนและสรุปผลการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมและนำทางให้ผู้เรียนได้

รู้วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ การจัดเวลาสอนควรจัดให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับเวลาที่ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนต้องพยายามเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมภายในเวลาที่เหมาะสมไม่มากหรือน้อยไป

นางมารศรี ประเสริฐยิ่ง

3) ด้านการบริการนักเรียน

ผู้เรียนจะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติและสร้างความรู้ไปพร้อมๆ กัน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกัน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มีความยินดีร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ เรียนรู้ได้เองกล้าแสดงออก กล้าเสนอความคิดอย่างสร้างสรรค์ รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ด้วยตนเอง

นางสาวสุมณฑา อ่ำโอสถ

ผู้เรียนจะต้องตัดสินใจปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล เคารพกติกาทางสังคม รับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ มีผลงานที่สร้างสรรค์ วิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้ ผู้เรียนจะต้องให้ความช่วยเหลือกันและกัน รู้จักรับผิดชอบงานที่ตนเองทำอยู่และที่ได้รับมอบหมาย นำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รักการอ่าน กล้าซักถาม

นางมารศรี ประเสริฐยิ่ง

4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง

ครูและผู้ปกครองจะต้องมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีซึ่งส่งผลให้เกิดการทำงานร่วมกันเป็นทีมในการดูแลและสร้างชีวิตเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ทั้งสองฝ่ายมีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับเด็กระหว่างกันได้อย่างครบถ้วนในรายละเอียด ครูสามารถทราบอุปนิสัย ความชอบไม่ชอบของเด็กจากการที่ผู้ปกครองเล่าให้ฟัง ทำให้ครูสามารถจัดหาวิธีการเรียนการสอนที่ตรงกับเด็กในแต่ละคนได้อย่างเฉพาะเจาะจงลงไป

นางสาวสุมณฑา อ่ำโอสถ

การสานสัมพันธ์กับครูให้สนิทสนมอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์กับ
ตัวเด็ก ดังนั้นครูและผู้ปกครองควรหาเวลาในการเข้าไปพูดคุยเป็นประจำ นอกเหนือจากวันที่โรงเรียน
จัดไว้เพื่อพบปะผู้ปกครอง สร้างความรู้สึกเป็นเหมือนกับเป็นญาติสนิท โดยประเด็นในการสื่อสาร
พูดคุยกัน

นางมารศรี ประเสริฐยิ่ง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษา แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนที่มีระดับชั้นอนุบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 308 คน ปีการศึกษา 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 คน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผู้ตอบแบบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 236 คน คิดเป็น ร้อยละ 76.6 มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7

5.1.2 วิเคราะห์ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี คือ ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนด้านครูผู้สอน ด้านบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยรวมและรายด้าน ดังนี้

ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แจ็งผลพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ มีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และเพื่อนได้ ด้านครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีความรักเมตตา โอบอ้อมอารีต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง และเอาใจใส่ต่อนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูมีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

ด้านนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดบริการอาหารที่ดีมีคุณค่า และประโยชน์ตามหลักโภชนาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ จัดห้องพยาบาล และมีเจ้าหน้าที่ดูแลเด็กอย่างเพียงพอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ/จำนวนเด็กที่มาถึงโรงเรียน และกลับบ้านอย่างรัดกุมละเอียดถี่ถ้วนและเข้มงวด

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การให้ความรู้ความเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ จัดแสดงผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น ได้แก่ วันแม่ เป็นต้น

ผลของการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยทำการสัมภาษณ์ในมุมมองของครูในโรงเรียนที่มีระดับชั้นอนุบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ไขปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัยการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาทักษะนิสัย เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านครูผู้สอน

สรุปได้ว่า ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมกับเด็กที่จะไปสอนจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เอาใจใส่ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ด้านนักเรียน

สรุปได้ว่า ผู้เรียนจะต้องมีความคิดริเริ่มใฝ่หาความรู้อยู่ตลอดเวลาและหาวิธีการของตนเอง ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม ฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า ครูและผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ ของนักเรียน และดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ผู้ปกครองยึดมั่นในแนวทางการปฏิบัติเดียวกันกับทางโรงเรียน พร้อมจะแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันให้ความร่วมมือในการพัฒนาบุตรหลาน

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ครูในโรงเรียนที่มีระดับชั้นอนุบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านบริการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูจัดกระบวนการเรียนการสอน แจ่มผลพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ จะเป็นการสื่อสารของครูผู้สอนและผู้ปกครองโดยตรง ทำให้ผู้ปกครองรับรู้ถึงปัญหาของนักเรียนแต่ละคน และรับรู้ถึงความสามารถของเด็กแต่ละคนว่าควรส่งเสริมอย่างไรให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มที่ ให้มีผลสัมฤทธิ์ในเกณฑ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดสอดคล้องกับ นิติธร ปิลวาสน์ (2556) กล่าวว่า พ่อแม่ผู้ปกครองจะมีความต้องการและคาดหวังต่อสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งในด้านของคุณภาพด้านการเรียนการสอน คุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม และการ

ให้บริการอื่นๆ ของสถานศึกษา มีผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการคาดหวังและความต้องการในการเลือกโรงเรียนอนุบาล ซึ่งเป็นความต้องการและความคาดหวัง ประการแรก ก่อนที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งลูกหลานเข้าเรียนในสถานศึกษานั้นๆ ความคาดหวังเกี่ยวกับตัวเด็ก และเรื่องของการส่งเสริมเด็กในด้านวิชาการ ทำให้ผู้ปกครองและครูผู้สอนจะต้องมีการพูดคุยเรื่องของการผลการเรียนของนักเรียน และสอดคล้องกับ หวน พิณรุฬห์ (2554, น.102-109) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารและครูมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน โดยเฉพาะชั้นอนุบาลซึ่งผู้ปกครองมารับส่งเด็กที่โรงเรียน โรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้ง่ายเพื่อหาวิธีการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รองลงมาคือ มีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมา โดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, น.3-4)

2) ด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูมีความรักเมตตา โอบอ้อมอารีต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูเป็นคนที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ถ้าเด็กรู้สึกอุ่นใจ ไม่กลัว นักเรียนก็จะมีความมั่นใจในการกล้าแสดงความคิดเห็น และเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมครูผู้สอนอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการพูด การแต่งตัว บุคลิกภาพ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีกริยามารยาทที่ดีอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับ ทศนีย์ สุขเมธี (2555, น.74) ได้กล่าวถึงครูผู้สอนว่า ครูที่แท้นั้นเป็นครูผู้กระทำแต่ความดี ได้แก่ ต้องขยันหมั่นเพียร และอดสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน โอบอ้อมอารี ต้องรักษาวินัย สำรวมระวังความประพฤติของตน ให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม ต้องปลื้มตัว ปลื้มใจ จากความสะอาดสบายและความสนุกรื่นเริง ที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจมั่นคง และแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์ และรักษาความจริงใจ ต้องเมตตา หวังดี ต้องวางใจเป็นกลางไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้นทั้งในด้านวิชาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล รองลงมาคือ ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและเอาใจใส่ต่อนักเรียน (หวน พิณรุฬห์, 2554, น.102-109) ได้กล่าวว่า ในการบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้ 1) ผู้บริหารและครูมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน โดยเฉพาะชั้นอนุบาลซึ่งผู้ปกครองมารับส่งเด็กที่โรงเรียน โรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้ง่าย 2) เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทราบถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน 3) เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นและให้ชุมชนเป็นวิทยากรในการจัดการเรียน

การสอน 4) สนับสนุนให้ชุมชนได้ใช้บริการในเรื่องของสถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวกของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

3) ด้านนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า จัดบริการอาหารที่ดีมีคุณค่าและประโยชน์ตามหลักโภชนาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองไม่ได้ใส่ใจเรื่องเรียนของนักเรียนเพียงอย่างเดียวแต่ยังสนใจ เรื่อง เมนูอาหารที่นักเรียนต้องรับประทานในแต่ละวันด้วยว่า มีสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการต่างๆ ของเด็กปฐมวัย มีความสำคัญอย่างมาก นักเรียนจะต้องได้รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ ในปริมาณที่เหมาะสม สอดคล้องกับ นิติธร ปิลวาสน์ (2556) กล่าวว่า พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีความต้องการ และคาดหวังต่อสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งในด้านของคุณภาพด้านการเรียนการสอน คุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม และการให้บริการอื่นๆ ของสถานศึกษา มีผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการคาดหวังและความต้องการในการเลือกโรงเรียนอนุบาล ซึ่งเป็นความต้องการและความคาดหวัง ประการแรก ก่อนที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งลูกหลานเข้าเรียนในสถานศึกษานั้นๆ ความคาดหวังด้านการบริการต่างๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่ค่อยมีเวลาในการจัดการต่างๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก และเรื่องของการส่งเสริมเด็กในด้านวิชาการ ทำให้ผู้ปกครองคาดหวังว่าทางโรงเรียนจะมีระบบการบริการในทุกเรื่อง เช่น การรับ-ส่งเด็ก การบริการอาหารเช้า การบริการด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องเขียน แบบเรียนต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการประหยัดทั้งเวลาและการเดินทางของผู้ปกครองในการเตรียมการให้กับลูกหลานก่อนการเปิดภาคเรียน รองลงมาคือ จัดห้องพยาบาล และมีเจ้าหน้าที่ดูแลเด็กอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับ นิติธร ปิลวาสน์ (2556) กล่าวว่า พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีความต้องการ และคาดหวังต่อสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งในด้านของคุณภาพด้านการเรียนการสอน คุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม และการให้บริการอื่นๆ ของสถานศึกษา มีผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการคาดหวังและความต้องการในการเลือกโรงเรียนอนุบาล ซึ่งเป็นความต้องการและความคาดหวัง ประการแรก ก่อนที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งลูกหลานเข้าเรียนในสถานศึกษานั้นๆ ความคาดหวังด้านการบริการต่างๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่ค่อยมีเวลาในการจัดการต่างๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก และเรื่องของการส่งเสริมเด็กในด้านวิชาการ ทำให้ผู้ปกครองคาดหวังว่าทางโรงเรียนจะมีระบบการบริการในทุกเรื่อง เช่น การรับ-ส่งเด็ก การบริการอาหารเช้า การบริการ ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องเขียน ห้องพยาบาลรักษาเบื้องต้น แบบเรียนต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการประหยัดทั้งเวลาและการเดินทางของผู้ปกครองในการเตรียมการให้กับลูกหลานก่อนการเปิดภาคเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ/จำนวนเด็กที่มาถึงโรงเรียน และกลับบ้านอย่างรัดกุมละเอียดถี่ถ้วนและเข้มงวด สอดคล้องกับ พัชรียา แก่นสา (2555, น.48) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้

บริการ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจต่อการให้บริการเป็นความพึงพอใจของคนที่เกิดจากการรับบริการ สิ่งใดสิ่งหนึ่งจากผู้ให้บริการว่าสิ่งนั้นสามารถที่จะตอบสนองความต้องการ หรือแก้ไขปัญหาสิ่งที่เขา ประสบได้แค่ไหน เกิดความภูมิใจได้มากหรือน้อยเพียงใด

4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า การให้ความรู้ความเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและผู้ปกครองควรพูดคุยสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เข้าใจในการ พัฒนานักเรียนให้เติบโตไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2554, น.57) ได้กล่าวถึง การสร้างสัมพันธ์ของครูปฐมวัยกับ ผู้ปกครอง และชุมชน ไว้ดังนี้

(4.1) ครูปฐมวัย ต้องจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองเรียนรู้ และเข้าใจในการดูแล และให้การศึกษแก่เด็กได้อย่างสอดคล้องและถูกต้อง

(4.2) ครูต้องสามารถพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของ ห้องถิ่น ด้วยการบรรจุแนวคิดวัฒนธรรม และความต้องการของชุมชน ผนวกไว้ในหลักสูตรการศึกษา ให้ได้ แล้วถ่ายโยงข้อความรู้สู่การเรียนการสอนสำหรับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ ของชุมชน รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น สอดคล้องกับ หวน พันธุ์พันธ์ (2554, น.102-109) ได้กล่าวว่าในการบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

(4.2.1) ผู้บริหารและครูมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนโดยร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน โดยเฉพาะชั้นอนุบาลซึ่งผู้ปกครองมา รับส่งเด็กที่โรงเรียน โรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้ง่าย

(4.2.2) เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทราบถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

(4.2.3) เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความคิดเห็นและให้ชุมชนเป็น วิทยากรในการจัดการเรียนการสอน

(4.2.4) สนับสนุนให้ชุมชนได้ใช้บริการในเรื่องของสถานที่ และเครื่อง อำนวยความสะดวกของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประสานงานทางโทรศัพท์ให้ผู้ปกครองได้ ทราบในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับนักเรียน (Brewer, 2014, p.234) วิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองไว้ ดังนี้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรม รวมถึงปฏิทินของโรงเรียน ช่วงเวลาแต่ละภาค การศึกษา นโยบายของโรงเรียน แนวทางปฏิบัติกับเด็กป่วย รายชื่อเด็กในแต่ละห้อง รายชื่อบุคลากร ปรึกษาของโรงเรียน หรืออาจจะมีรายละเอียดของเป้าหมาย และวัตถุประสงค์สำหรับเด็ก วิธีการจัดการ

กับภาวะฉุกเฉิน หรือข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์กับผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้าน เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างผู้ปกครองและบุคลากร เนื่องจากผู้ปกครองบางคนจะรู้สึกสะดวกสบายเมื่ออยู่ที่บ้านมากกว่าอยู่ที่โรงเรียน โดยทางโรงเรียนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง และสภาพแวดล้อมที่บ้าน นอกจากนั้นการเยี่ยมบ้านเด็กควรให้เกิดขึ้นก่อนโรงเรียนเปิดเทอม เด็กและบุคลากรจะได้รู้จักกันก่อนที่จะเปิดเรียน และผู้ปกครองสามารถสอบถามบุคลากรเกี่ยวกับรายละเอียดของกิจกรรมหรือพูดคุยถึงความคาดหวังต่อเด็กได้ ผู้ปกครองเยี่ยมโรงเรียน สามารถจัดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มาเยี่ยมโรงเรียนได้ในชั่วโมง เพื่อสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรมของบุตรหลานตนเอง และผู้ปกครองควรมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น จัดหมายและสมุดบันทึก ผู้ปกครองหลายคนพอใจกับจดหมายที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของโรงเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลานของตนเป็นพิเศษ บุคลากรบางคนชอบที่จะส่งจดหมายที่มีข้อเสนอแนะให้ผู้ปกครองทำที่บ้าน รวมถึงสิ่งที่เด็กเรียนรู้ที่โรงเรียน รวมทั้งข้อความรู้สึกส่วนตัวเกี่ยวกับเด็กข้อความสั้นๆ ที่สื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ปกครองทราบว่าบุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญและความสำเร็จของบุตรหลาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในด้านครูผู้สอน ดังนั้นควรพัฒนาครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอนของนักเรียน ควรจะให้มีการอบรมพัฒนาครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาในทุกด้านหรืออย่างน้อยพัฒนาด้านบุคลิกภาพ และควรจัดการเรียนการสอนให้เด็กเกิดความสนใจ นำสิ่งที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

เมื่อพิจารณาด้านการจัดการเรียนร่วมแต่ละด้านได้ผล ดังนี้

ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ แจ้งผลพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ พ่อแม่ผู้ปกครองจะมีความต้องการรู้ผลสัมฤทธิ์ของลูกหลานในความดูแลของตนเอง ทางครูผู้สอนจะต้องมีการแจ้งผลการเรียนของเด็กแต่ละคนให้ผู้ปกครองรับทราบอยู่เสมอ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ เพราะเด็กแต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกัน

ด้านครูผู้สอนผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ครูมีความรัก เมตตา โอบอ้อมอารีต่อนักเรียน ครูผู้สอนจะต้องให้ความรัก ความเมตตาต่อนักเรียน ให้นักเรียนเกิดความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ของตัวนักเรียน

ด้านนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ จัดบริการอาหารที่ดีมีคุณค่าและประโยชน์ตามหลักโภชนาการ ทางโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดเตรียมอาหารให้กับนักเรียนแต่ละมื้อจะต้องคำนึงถึงคุณค่าสารอาหารที่ครบ 5 หมู่ และเหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย เพื่อพัฒนาการที่เหมาะสมทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การให้ความรู้ความเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดการศึกษา โรงเรียนจะต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดีในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกับผู้ปกครองให้เข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในไปในทิศทางเดียวกัน มีข้อกำหนดในการจัดวันประชุมผู้ปกครอง เพื่อนำข้อมูลจากนโยบายต่างๆ มาส่งต่อผู้ปกครอง แก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาข้อดีและข้อจำกัดแนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้อของโรงเรียน

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้อของการจัดการเรียนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเครือข่ายในการให้บริการ ทั้งภาครัฐ เอกชน มูลนิธิ และหน่วยงานอื่นๆ

5.3.2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้อของโรงเรียน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). **แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบลและอบต.** กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ].
- _____. **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). มาตรฐานการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.** กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- _____. (2550). **การวางแผนพัฒนา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- _____. (2551). **มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 8 โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน).** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2554). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา.** กรุงเทพฯ: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิก.
- ณัชชา ศรีวิชรัตน์. (2549). **รูปแบบการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).**
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2555). **การสอนภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ธวัชชัย ธรรมคงทอง. (2555). **การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).**
- นิติธร ปิลวาสน์. (2556). **เด็กปฐมวัยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ (Early Childhood in Globalization).** สืบค้นจาก <http://taamkru.com/th>
- พระมหาบุญเสริม ธรรมทินุ โนน (ทองศรี). (2554). **ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน. (งานนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).**
- พัชรียา แก่นสา. (2555). **ในเอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย.** กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2548). **กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เยาวพา เดชะคุปต์, สุทธิพรธณ ชีรพงศ์ และ พรรัถ อินทามระ. (2550). **การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วันเพ็ญ มีชัย. (2554). **ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). **การทดลองนำร่อง: การศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเรียนร่วมสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษ (รายงานการวิจัย).** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). **การศึกษาวิถีชุมชน : รูปแบบและการปฏิบัติโครงการศึกษารูปแบบการรวมของโรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2546). **ประกาศสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) เรื่อง การประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการรับรองผู้สำเร็จ การศึกษา (เอกสารแผ่นพับ).** กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ].
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2554). **การบริหารการศึกษา : นักบริหารมืออาชีพ.** นนทบุรี: พิณรุฬพันธ์- การพิมพ์.
- Barnard, Chester, I. (1966). **Organization and Management.** Cambridge, Mass : Harvard University Press.
- Brewer, J., A. (2014). **Introduction to early Childhood education : Preschool Through Primary Grades (2nd ed.).** Needham Heights, Mass Uclnsette: A Simom & Schueter.
- Jerry, E. (1996). **A Process for Effective Graphic Design Curriculum Development.** Dissertation Abstracts International, 11(4): 4254-A
- Millet. (2009). **Management in the Public Service. The quest for effective performance.** New York: McGraw-Hill.

ภาคผนวก

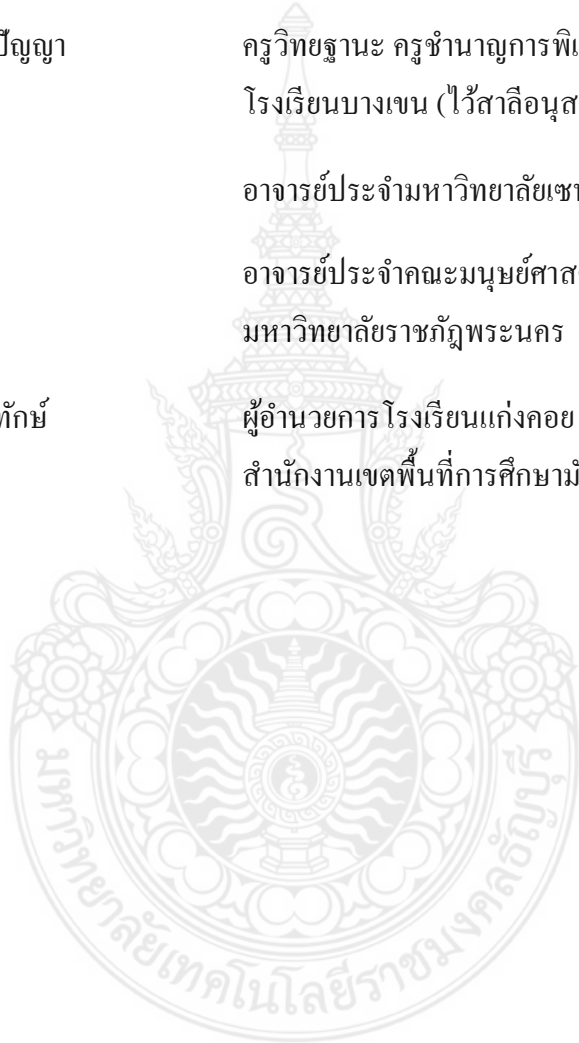
ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์
อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ดร.อธิคุณ สิ้นธนาปัญญา
ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางเขน (ไผ่สาตินุสรณ์)
3. ดร.วิษณุ เปรี๊ยวณิม
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
4. ดร.เสวียน เจนเขว่า
อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
5. นายฉัฐนันท์ คณูพิทักษ์
ผู้อำนวยการ โรงเรียนแก่งคอย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง แบบประเมินเพื่อการวิจัย

แบบประเมินสำหรับการวิจัยฉบับนี้กำหนดไว้ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี 5 ระดับ

จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบประเมินตามความเป็นจริงและโปรดตอบทุกข้อ
ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินของท่านจะใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้นและจะนำเสนอในภาพรวม ซึ่งไม่
มีผลกระทบต่อการทำงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่ประการใด ผลการตอบแบบ
ประเมินของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปณตพร แพเสื่อ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดเติมข้อมูลลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริง

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. ระดับการศึกษา

1) ปริญญาตรี

2) สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ด้านการบริหาร

1) ต่ำกว่า 10 ปี

2) 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องหลังข้อความที่ตรงสภาพจริง โดยเกณฑ์ในการเลือกตอบมีรายละเอียดดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับน้อยที่สุด
ระดับ 2 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับน้อย
ระดับ 3 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
ระดับ 4 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับมาก
ระดับ 5 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับมากที่สุด

ข้อ ที่	แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน						
1.	มีเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ชัดเจน					
2.	ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและระเบียบวินัยให้กับ นักเรียน					
3.	มีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เสริมสร้าง พัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา					
4.	ส่งเสริมทักษะด้านวิชาการเรื่องการบวกลบเลข และ การอ่าน การเขียน ให้กับนักเรียน					
5.	ความเหมาะสมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียน					
6.	การส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ใน ห้องเรียน					
7.	การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และ เพื่อนได้					

ข้อ ที่	แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8.	จัดหาสื่อสำหรับใช้ในกิจกรรมมีความเหมาะสมกับ จำนวนนักเรียน					
9.	แจ้งผลพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ					
ด้านครูผู้สอน						
1.	ครูมีบุคลิกภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี					
2.	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและเอาใจใส่ต่อ นักเรียน					
3.	ครูมีวุฒิการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ ในการ จัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับนักเรียน					
4.	ครูใช้สื่อที่หลากหลาย ใช้สำหรับส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กนักเรียนอย่างเหมาะสม					
5.	ครูมีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					
6.	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน ได้ อย่างเหมาะสม					
7.	ครูปลูกฝังวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ไทยให้กับ นักเรียน ได้แก่ การไหว้ เป็นต้น					
8.	ครูมีความรัก เมตตา โอบอ้อมอารีต่อนักเรียน					
ด้านบริการนักเรียน						
1.	จัดบริการอาหารที่ดีมีคุณค่า และประโยชน์ตามหลัก โภชนาการ					
2.	มีโรงอาหารที่สะอาด มีอากาศถ่ายเท และมีโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอกับจำนวนเด็ก					
3.	จัดบริการตรวจสุขภาพให้กับนักเรียน					
4.	จัดห้องพยาบาล และมีเจ้าหน้าที่ดูแลเด็กอย่างเพียงพอ					
5.	จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ/ จำนวนเด็กที่มาถึง โรงเรียน และกลับบ้านอย่างรัดกุม ละเอียดถี่ถ้วนและ เข้มงวด					

ข้อ ที่	แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
6.	มีการส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับนักเรียน					
7.	จัดให้มีการทำประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียน					
8.	จัดบริการรถรับ-ส่ง ให้ความสะดวกและมีความปลอดภัย					
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง						
1.	การจัดประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดและปิดของแต่ละภาคเรียน					
2.	การให้ความรู้ความเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดการศึกษา					
3.	การนำเด็กนักเรียนระดับอนุบาลเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น วันสำคัญทางพุทธศาสนา เป็นต้น					
4.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น ได้แก่ วันแม่ เป็นต้น					
5.	ประสานงานทางโทรศัพท์ให้ผู้ปกครองได้ทราบในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับนักเรียน					
6.	ผู้ปกครองได้รับทราบผลการเรียนและการพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จากการเยี่ยมบ้านนักเรียน หรือการมารับ-ส่ง นักเรียน					
7.	จัดแสดงผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมินครั้งนี้

แบบสัมภาษณ์เพื่อทำการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดปทุมธานี

.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ทั้ง 4 ด้านคือ

1. ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน
2. ด้านครูผู้สอน
3. ด้านการบริการนักเรียน
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นข้อมูลในการทำวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลต่อการบริหารงานและการปฏิบัติงานในโรงเรียนของท่านแต่อย่างใด

.....

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ ..... สกุล .....

ประวัติการศึกษา

.....
.....
.....

สถานที่ทำงาน

.....
.....

ประสบการณ์ในการทำงาน

.....
.....
.....

ตอนที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์

แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4 ด้าน

1. ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ด้านครูผู้สอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการบริการนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการจัดการศึกษาปฐมวัยของครู
อนุบาลและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

ข้อ ที่	แนวทางการพัฒนาการจัดการ การเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	เฉลี่ย	สรุป
		1	2	3	4	5			
1.	มีเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน									
2.	ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและ ระเบียบวินัยให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
3.	มีการจัดประสบการณ์และ กิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
4.	ส่งเสริมทักษะด้านวิชาการเรื่อง การบวกลบเลข และการอ่าน การเขียน ให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
5.	ความเหมาะสมการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	0	+1	+1	+1	+1	+1	4	ใช้ได้
6.	การส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียน	0	+1	+1	0	+1	+1	4	ใช้ได้
7.	การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถ ช่วยเหลือตนเอง และเพื่อนได้	+1	+1	+1	0	+1	+1	4	ใช้ได้

ข้อ ที่	แนวทางการพัฒนาการจัดการ การเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	เฉลี่ย	สรุป
		1	2	3	4	5			
8.	จัดหาสื่อสำหรับใช้ในกิจกรรม มีความเหมาะสมกับจำนวน นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	4	ใช้ได้
9.	แจ้งผลพัฒนาการของนักเรียน ให้ผู้ปกครองได้ทราบ	+1	+1	+1	0	+1	+1	4	ใช้ได้
ด้านครูผู้สอน									
1.	ครูมีบุคลิกภาพและเป็นแบบ อย่างที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
2.	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้ปกครองและเอาใจใส่ต่อ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
3.	ครูมีวุฒิการศึกษาปฐมวัย และ มีประสบการณ์ ในการจัดการ เรียนการสอนได้เหมาะสมกับ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
4.	ครูใช้สื่อที่หลากหลาย ใช้สำหรับ ส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็ก นักเรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
5.	ครูมีจำนวนเหมาะสมกับจำนวน นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
6.	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ ของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
7.	ครูปลูกฝังวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ไทยให้กับ นักเรียน ได้แก่ การไหว้ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้

ข้อ ที่	แนวทางการพัฒนาการจัดการ การเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	เฉลี่ย	สรุป
		1	2	3	4	5			
8.	ครูมีความรัก เมตตา โอบอ้อม อารีต่อนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
ด้านบริการนักเรียน									
1.	จัดบริการอาหารที่ดีมีคุณค่า และ ประโยชน์ตามหลักโภชนาการ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
2.	มีโรงอาหารที่สะอาด มีอากาศ ถ่ายเท และมีโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอ กับจำนวนเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
3.	จัดบริการตรวจสอบสภาพให้กับ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
4.	จัดห้องพยาบาล และมีเจ้าหน้าที่ ดูแลเด็กอย่างเพียงพอ	0	+1	+1	+1	+1	+1	4	ใช้ได้
5.	จัดให้มีระบบตรวจสอบรายชื่อ/ จำนวนเด็กที่มาถึงโรงเรียน และ กลับบ้านอย่างรัดกุมละเอียด ถี่ถ้วนและเข้มงวด	0	+1	+1	0	+1	+1	4	ใช้ได้
6.	มีการส่งเสริมการออกกำลังกาย ให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
7.	จัดให้มีการทำปฐมนิเทศ ให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
8.	จัดบริการรถรับ-ส่ง ให้ความ สะดวกและมีความปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้

ข้อ ที่	แนวทางการพัฒนาการจัดการ การเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	เฉลี่ย	สรุป
		1	2	3	4	5			
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง									
1.	การจัดประชุมผู้ปกครองก่อน เปิดและปิดของแต่ละภาคเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
2.	การให้ความรู้ความเข้าใจ นโยบาย วัตถุประสงค์ และ แนวทางการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
3.	การนำเด็กนักเรียนระดับอนุบาล เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น วันสำคัญทางพุทธศาสนา เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
4.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรม วันสำคัญต่างๆ ที่ทางโรงเรียน ได้จัดขึ้น ได้แก่ วันแม่ เป็นต้น	0	+1	+1	+1	+1	+1	4	ใช้ได้
5.	ประสานงานทางโทรศัพท์ให้ ผู้ปกครองได้ทราบในกรณีที่มี ปัญหาเกิดขึ้นกับนักเรียน	0	+1	+1	0	+1	+1	4	ใช้ได้
6.	ผู้ปกครองได้รับทราบผลการ เรียนและพัฒนาการของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง จากการเยี่ยมบ้าน นักเรียน หรือการมารับ-ส่ง นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
7.	จัดแสดงผลงานนักเรียนให้ ผู้ปกครองได้รับทราบอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมินครั้งนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวปณิตพร แพเสื่อ
วัน เดือน ปีเกิด	6 มกราคม พ.ศ. 2535
ที่อยู่	167 ม.3 ต.บางพูน อ.เมือง จ.ปทุมธานี 12000
การศึกษา	ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต การศึกษาปฐมวัย ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2559 – ปัจจุบัน	ผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบางพูน
โทรศัพท์	0893005433
อีเมล	panotchiiin@hotmail.com

